

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Leoner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroldi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 cr. sau 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I .

Nr. 132.

Brașov, Mercuri 17 (29) Iunie.

1898.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

O propunere pentru Asociațiune.

În raportul, ce l'am adus ieri asupra adunării generale a despărțământului brașovean al Asociațiunii, am spus, că în această adunare s'au atins momente de interes general, cari privesc foarte de aproape dezvoltarea viitoare nu numai a despărțământului nostru, ci a tuturor despărțământelor Asociațiunii, cari vor voi să desfășure o activitate estinsă și serioasă.

Între aceste momente avem să punem la locul întâiu propunerea prezentată adunării din partea comitetului cercual, de-a cere dela comitetul central „să prelimizeze în proiectul de buget pentru anul viitor și o sumă corăspundătoare pentru ajutorarea acelor despărțăminte, cari vor reclama ajutorul spre a pute desfășura o activitate roditoare în straturile poporului... Impărțășirea din aceste ajuturi să se facă cu luarea în considerațiune a planului precis de acțiune al comitetelor cercuale și a zelului dovedit de ele“.

Acesta este cuprinsul propunerii, pe care adunarea generală a despărțământului nostru a votat-o unanim și fără cea mai mică hesitare.

A fost și foarte firesc să se întemple astfel, căci cine nu va recunoșce ore, că propunerea, de care vorbim, tinde la promovarea intereselor bine pricepute ale Asociațiunii, la gruparea masselor poporului nostru în jurul acesteia și la deșteptarea zelului de emulațiune în sinul despărțământelor?

Motivele, cari au îndemnat comitetul despărțământului brașovean să vină cu această propunere, vor fi fost scose de sigur din experiențele făcute de el însuși în mijlocul poporului, ale căruia trebuințe și așteptări a început să le studieze prin delegați trimiși anume la sate din sinul său, cum și prin consultațiuni cu fruntașii comunelor noastre.

Scim, că în nouele statute ale Asociațiunii se află un paragraf, în care se dice cu privire la despărțăminte, că ele „avere propriă nu pot avea, ci tot ce intră în cassa lor, au să transpună la cassa centrală“. De aci ar urma, că despărțămintele, neavând dreptul de-a dispune asupra nici unei averi, nu pot avea nici buget, în consecență nici cheltueli. Fără cheltueli însă anevoiă vor pute despărțămintele Asociațiunii să desvölte o activitate mai serioasă în straturile poporului.

Programul de acțiune, ce comitetul despărțământului brașovean al Asociațiunii l'a prezentat în adunarea generală de Duminică, a fost salutat și comentat cu viuă bucură din partea tuturor membrilor fruntași ai adunării. Dér ori cât de frumos ar fi acest program și ori cât de sănătos și practic este principiul, pe baza căruia a fost stabilit, fără cheltueli nu va fi cu putință de a-l duce în deplinire. Fără cheltueli nu va pute comitetul să înființeze bibliotecă populară prin toate comunele despărțământului; fără cheltueli nu

va pute întreprinde nici excursiuni la sate pentru de-a veni în ajutorul poporului, luminându-l prin sfaturi și conferențe publice și câștigându-i inima pentru scopurile Asociațiunii; fără cheltueli nu va pute realiza câte nici unul dintre acele frumoșe puncte de acțiune ale programului, pe care trebuințele culturale ale poporului nostru i-l impun cu atâtă urgență și gravitate.

Se află, ce-i drept, un alineat în același paragraf al statutelor (§ 40), în care se dice, că „pentru trebuințele despărțământelor, la propunerea adunării cercuale, se vor asemna din partea comitetului central 20% din sumele încassate prin ele pe séma Asociațiunii în fiă-care an sub ori-ce titlu, afară de taxele membrilor fondatori și pe viétă“.

Pe baza acestui paragraf, comitetul despărțământului nostru, la proiectarea bugetului pentru anul viitor, s'a vădit silit a-se restringe între marginele unei sume de abia 94 fl. 53 cr., cu care va avé să lucreze pentru acoperirea celor mai urgente trebuințe culturale a vre-o 30.000 de locuitori români de pe teritoriul acestui despărțământ!

Încă și mai strimtorată va fi de sigur situațiunea celor-lalte despărțăminte ale Asociațiunii, cari nu au 158 de membri, câți are astăzi despărțământul Brașovului.

Nu-i vorbă, rigórea acestor dispozițiuni din statute póte fi justificată prin faptul atât de dureros, că parte mare din despărțămintele Asociațiunii s'au aflat, ori póte se mai afla și astăzi, într-o stare de amortire și de decadență atât de deplorabilă, încât nu fără drept s'ar pute considera ca o pierdere reală pentru Asociațiune de-a li-se lăsa la dispozițiă chiar și 20% din sumele încassate de ele „sub ori-ce titlu“.

Nu credem, de altă parte, că nu se va recunoșce din partea ori și cui, că rigórea citatului paragraf al statutelor nu póte fi justificată și față cu acele dintre despărțămintele Asociațiunii, cari cu totă conscientioșitatea ar voi să desvölte pentru viitor o activitate temeinică și simțită în mijlocul poporului. Nu, pentru-că chiar și din punct de vedere material interesele Asociațiunii nu pot decât să pèrdă, decât comitetelor cercuale nu li-se va da posibilitatea de-a aduce jertfe pentru popor și de a-l face prin acesta să vadă și să simtă însuși, că Asociațiunea este o mamă, care-și întinde brațele sale ocrotitoare asupra tuturor Românilor și ai căreia fii datori sunt prin urmare de-a fi toți Români, sprijinindu-o după putință cu obolul lor.

Din aceste considerațiuni, propunerea prezentată de comitetul cercual și primită unanim de adunarea generală a despărțământului I al Asociațiunii, sperăm, că va fi apreată din partea comitetului central după merit, ér despărțămintele Asociațiunii o vor susținé și saluta cu bucură, căci prin ea se intenționează nu numai la paralisarea rigó-

rei și-lui 40 din statute în casurile când merită a fi paralisată, ci în același timp la popularizarea Asociațiunii și la cucerirea masselor poporului pentru cauzele ei.

Cestiunea cvotei.

Alaltăeri s'au intrunit de nou în Viena comisiunile pentru statorirea cvotei.

Înainte de a-se intruni comisiunile, cei 7 membri ai comisiunii ungare au ținut ședință sub presidenția lui Coloman Széll, în care au arătat consecutele privitoare la pozițiile dărilor unilaterale, poziții, cari ar fi să se elimineze din venitul brut al dărilor directe și indirecte. După o dezbateré în merit, comisiunea a primit consecutele.

Intr'aceea membrul Horanszky a declarat, că renunță la rolul său în comisiune, fiind-că în lista dărilor, ce sunt a-se scóte, nu s'au luat și pozițiile propuse de el. În locul lui Horanszky, comisia a ales pe August Pulszky.

După amiazi Coloman Széll a raportat comisiunii ungare despre tratările ce le-a avut cu comisiunea austriacă, declarând, că consecutele din cestiune le-a comunicat președintelui acestei comisiuni, rugându-o să ia pozițiă în cestiunea socotelilor făcute de comisiunea ungară și primite cu covășitoare majoritate, în sensul căroră cvota se stabilește astfel: 68.003 pentru Austria și 31.997 pentru Ungaria — adică Ungaria dă mai mult cu 0.588%.

La raportul acesta comisiunea austriacă a răspuns, că bucurios ar lua sub dezbateré singuraticile poziții din conspectul părții ungare — însă timpul fiind scurt, nu póte să facă acesta acum. În urma acesta comisiunea austriacă propune, ca tratările să fă amânate până la toamnă în Budapeșta, când apropierea între cele două comisiuni va avé dór mai bune prospecte.

Comisia ungară a luat spre sciință propunerea, și cu acestea tratările s'au încheiat fără de nici un rezultat.

„Magyarország“ dice, că această amânare cuprinde în sine un scop ascuns. Politicii maghiari mai de séma vorbesc, că Banffy are deja în buzunar rescriptul prea înalt, prin care *periodul parlamentar este închis*. La toamnă se va alege nouă comisiune pentru cvotă, care va căuta și stabili alte baze.

Adunarea generală a Despărțământului I (Brașov) al Asociațiunii.

II.

Am arătat, că în legătură cu raportul general despre activitatea sa, comitetul despărțământului a prezentat adunării de alaltăeri și un raport special cu privire la bibliotecă. Acest raport, cetit prin vicepreședintele Gr. Maior, este următorul:

On. Adunare generală! Experiența dînică, ca și constatările unanime ale tuturor bărbaților, cari se ocupă cu educațiunea, au făcut să se recunoșcă de totă lumea, că crescerea unui popor și avéntarea lui pe-o tréptă mai superioară de cultură se póte face nu numai prin școlă, ci și prin cetirea de cărți bune, anume întocmite spre scopul acesta.

Dacă acesta se póte dice față de orice popor din lume, cu atât mai mult trebuie să se dică despre poporul nostru, a căruia dezvoltare în limba și cultura sa națională este atât de restrinsă pe terenul școlar și pentru care cetirea cărților bune românesce este nu numai o *continuare a școlii*, ci, din punctul de vedere al adevăratei culturii naționale, este aproape singura școlă și mijloc de dezvoltare, ce-i mai póte sta la dispozițiă în grelele împrejurări de azi.

De aceste convingeri fiind pètruns, comitetul D-vóstré a crezut, că va satisface nu numai unei datorințe, ci în același timp și unei trebuințe din cele mai adânc simțite ale poporului român de pe teritoriul acestui despărțământ, decât între punctele de acțiune ale programului său va lua și înființarea de cât mai multe bibliotecă populare bune în mijlocul poporului.

Veti înțelege însă, că lipsa de mijloce materiale de-o parte, de alta scurtimea timpului, de când se află în fruntea despărțământului actualul comitet, nu ni-au permis a vă pute presenta pentru acum vre-un rezultat mai marcant în privința acesta. Suntem numai la începutul acțiunii pe acest teren, dér și modestele experiențe, ce le-am făcut până acum, sunt de-ajuns pentru a-ne servi ca cel mai puternic îndemn de-a merge înainte pe această cale, de-a da cărți în mâna poporului și prin ele posibilitatea de-a înainta în cultură și lumină.

Pentru a ajunge la scop mai curând, mai cu succes și mai cu puțin mijloce materiale, am adoptat sistemul *bibliotecilor ambulante*, — sistem, asupra căruia On. Adunare generală va avé ocaziunea de a-se pronunța și de a-l cunoșce mai detaliat cu ocaziunea dezbaterii speciale a proiectului de regulament, ce vi-s'a cetit și pe care comitetul Vi-l presentă și propune separat pentru primire. Datele, ce avem onórea a Vi-le comunica mai jos, vor fi de-ajuns, credem, pentru de-a vă orienta, întru cât sistemul de bibliotecă adoptat de noi este practic, ori nu.

După cum Vi-s'a raportat deja, biblioteca despărțământului, care la intrarea în funcțiune a actualului comitet consta din 81 volume în valóre de 50 fl. 53 cr., astăzi constă din 270 volume, toate legate și împărțite în trei grupuri séu bibliotecă ambulante, reprezentând o valóre de 210 fl. 57 cr. Fiă-care bibliotecă își are dulapul său și este ast-fel arangiată, încât în fiă-care din ele se găsec cărți aproape din toți ramii sciinței și literaturii noastre.

Biblioteca Nr. I. Acestă bibliotecă constă din 81 volume. Ea a fost predată în folosința poporului român din Feldióra în ziua de 7 (19) Ianuarie 1898. De atunci și până azi, va să dică în decurs de doi ani și jumătate, ea a avut 773 de cetitori!

Acăsta este o cifră, care nu mai are lipsă de comentat. Se aușiau la început voci, că înființarea de bibliotecă pentru po-

porul nostru țăran ar fi un lucru de prisos, căci poporul nu cetesce. Cifra de mai sus însă trebuie să convingă pe orî și cine despre contrarul.

Și mai îmbucurătoare este însă constatarea, că deja în primul an biblioteca a avut 662 de cetitori. Acesta este mult, mai ales decît vom avea în vedere, că mai rar vei găsi chiar și la orașe bibliotecă, care într'un an să fiă cetite de 662 de cetitori!

Bărbații fruntași din orașul nostru, vizitând din întâmplare comuna Feldiôra în primul an după inaugurarea bibliotecii, s-au reîntors cu experiența, că *cărcumile de-acolo sunt mai puțin cercetate de cînd popoului i-s-a dat ocazia de a se distra în timpul liber prin citirea de cărți* și că, prin urmare, în afară de folosul pur cultural, bibliotecile mai aduc popoului și alte mari foloșe morale, în parte și materiale.

Imprejurarea, că în anul al doilea numărul cetitorilor s'a redus dela 662 la 105, 662 er în prima jumătate a anului curent nu s'au cetit decît 6 cărți din bibliotecă, se explică ușor în primul loc prin faptul, că mica bibliotecă s'a exploatat deja în primul an; la acesta a contribuit și împrejurarea, că în sensul instrucțiunilor date, biblioteca avea să stea în comuna Feldiôra numai un an, după care trebuia să fi schimbată cu alta. Spuindu-i se acesta popoului, fiecare s'a grăbit a profita de timp pentru a o ceti între marginile terminului dat, și de aci vine, că în anul prim a fost neasămănat mai bine cetită ca în anul al doilea.

Imprejurarea acesta însă vorbește tocmai în favorul bibliotecilor ambulante, căci schimbarea bibliotecilor dintr'o comună în alta, ridicarea din timp în timp a unor și înlocuirea lor cu altele noue, de bună seamă nu pôte contribui, decît a fi mai mult s'au mai puțin în încordare atențiunea popoului, a-i deștepta curiozitatea de a cunoște nouele cărți și prin aceasta a-i desvolta și mai mult gustul de cetire.

E o deosebire esențială între bibliotecile noastre, care sunt așa dicînd *bibliotecă vii*, ce pururea se mișcă și nu scapă un moment din ochii și controlul administratorilor lor, — și între acele bibliotecă bătute de praf, despre a căror existență poporul nici nu are cunoștință și pe care și noaptea le găsesce cu ușile încuiate.

Cunoșcem, chiar și în comitatul nostru, bibliotecă mult mai bogate, chiar de mii de opuri, care cu toate acestea nu sunt cetite nici de 5—6 țărani la an. Fără îndoielă, că una din cauze va fi și împrejurarea, că aceste bibliotecă nu sunt destul de bine întocmite pentru trebuințele popoului; căci bine se ne însemnă: nimic nu pôte fi mai păgubitor pentru desvoltarea gustului de cetire în popor, decît a da pe mîna țaranului o carte nepotrivită pentru pregătirea și priceperea lui. Țăranul doritor de carte, cum sunt toți țărani noștri, ia cartea în mînă, o citește cu chiu cu vai, se obosese și la urmă totuși n'a înțeles nimic. Atunci suspină una și-și dice: „Nu-i capul meu de carte!“ Nu înțelege bietul om, că din contră, capul lui este de carte, dîr cartea, ce din nenorocire i-s'a dat prima-ôră în mînă, nu-i de capul lui. Ast-fel se omoră gustul de cetit într'o mare parte a popoului nostru.

Dîr, după părerea noastră, cauza principală, pentru care cele mai multe din bibliotecile noastre nu sunt aproape de loc cetite, este a se căuta în starea de amortire, în care sunt ținute aceste bibliotecă. Poporul, chiar decît cum-va are cunoștință de existența lor, s'a datat a crede, că le are pururea la dispozițiune și că, prin urmare, n'are să se grăbescă cu cetitul, căci „mai este timp!“ timpul însă trece și el tot nu l mai ajunge!

A treia cauză mai e a se căuta și în neglijața lor administrațiune, căci cînd cetitorul ar vrî să împrumute o carte, bibliotecarul nu-i acasă, cînd însă bibliotecarul ar fi la îndemînă, cetitorul și-a pierdut gustul de a-l mai căuta. De vrem ca

bibliotecile să fiă cetite, trebuie ordine, regulă și punctualitate.

Pentru a ne căștiga o mică orientare asupra gustului de cetit în poporul nostru, credem de interes a prezenta On. Adunări generale următorul tablou statistic asupra cărților cetite în Feldiôra din „Biblioteca Nr. I“:

Anume au fost cetite: „Constantin Brâncoveanu“ de N. Popescu și „Moș Albu“ de Anton Pan de câte 10 înși;

„Alte Basme“ de Stăncescu și „Geneve“ de câte 19 înși;

„Doine și strigături“ de Jarnik-Bârseanu și „Carte de cetire“ (cl. III) de Onițiu de câte 16 înși;

„Domnița Ruxandra“ de Gane; „Alexandria“; „Nastratin Hogea“ de Pan, Novele de Crasescu (Vol. I și IV) de câte 14 înși;

„Legende istorice“ de Bolintineanu, „Novele“ de Crasescu (Vol. III) de câte 13 înși;

„Letopisețul Moldovei“ de Neculcea, „Balade din Bănăt“ de Cătănă, „Fata dela Cozia“ de Popescu, „Maria Putoianca“ de Popescu, „Musa Românescă“ de Stamat, „Povești ardelenescă“ de Reteganul de câte 12 înși;

„Istoria Românilor (vol.?) de Bălcescu, „Mihnea Vodă“ de Odobescu, „Povești alese“ de Petra-Petrescu, „Căntece și plângeri“ de Zamfirescu, „Robinson Crusoe“, „Din cartea cântecelor“ de Haine; „Schite și tablouri“ de Neruda; „Călătoria lui Stanley în Africa centrală“, „Novele“ de Slavici — de câte 11 înși;

„Antichitatea greacă“ de Mahaffy, „Domnița țerei Moldovei“ de Neculcea, „Din Plaiul Peleşului“ de Babeș și „101 minciuni“ de Moș-Stoica — de câte 10 înși;

„De prin veacuri“ de Carm. Sylva, „Despot Vodă“ de Alexandri și „Dumbrava Roșă“ de Alexandri — de câte 9 înși;

Esop, „Vieta și fabulele“; Carageale, „Teatru“; Densușianu, „Cercetări literare“; Iorga, „Schite“ — de câte 8 înși;

Bachalin, „Castelul Peleş“; Panțu I., „Schite“; Demetrescu, „Nuvele“; Mussé, „La ce visează fetele“; Bălcescu, „Istoria Românilor“ (vol. III); Baciu, „Economia rurală“; Korolenko, „Nuvele siberiane“ și Björnson, „Nuvele țărănesci“, — de câte 7 înși.

Spencer, „Despre educațiune“ (vol. ?); Stăncescu, „Din biografiile omenilor celebri“; Alexandrescu, „Poesii și fabule“; Bolintineanu, „Legende și balade“; Moldovan, „Țera noastră“; Reteganul, „Cartea Popoului“; Brote, „Trifoiul“, — de câte 6 înși.

D-na Columb, „Istoriore“; Pan, „Povestea vorbii“; Jacobsen, „Șese Novele“; Maupassant, „Pe apă“; Swientochowski, „Din vieta popoului“; Onițiu, „Limba română“, — de câte 5 înși.

Maistre, „Călătoria împrejurul odăii mele“; Vlăhuță, „Icône șterse“; Bălcescu, „Istoria Românilor“ (vol. I); Balzac, „Nuvele“; Avram, „Despre legume“; Crasescu, „Nuvele“ (vol. II); Genevraye, „Ombra“, — de câte 4 înși.

Marian, „Paserile noastre“; Michelet, „România, Roma, Pisa“; Brandes, „Oameni și scrieri“; Tolstoi, „Novele“; Petru Maior, „Istoria Românilor“, — de câte 3 înși.

Alexandrescu, „Prosă și versuri“; Popovici-Bănățenul, „Din vîta meseriașilor“; Stăncescu, „Din biografiile omenilor celebri“; Teleor, „Schite umoristice“; Pușkin, „Nuvele alese“, — de câte 2 înși.

Alarcon, „Nuvele“; Spencer, „Despre educațiă (vol. ?); Theuriet, „Din tinerețe“; Brote, „Ținerea vitelor“, — de câte unul.

Vrînd cineva să intre în aprețierea acestui tablou, va trebui neapărat să țină seamă, că unele opuri, fiind foarte voluminoase, ca de exemplu Istoria Românilor de Petru Maior etc., de bună seamă, că n'au putut să fiă cetite de așa mulți, ca alte opuri mai mici. Mai e apoi de-a se țină seamă, că împrumutătorilor li-s'a dat voia de-a țină o carte o lună de zile la ei, în care timp unele din cărți au putut fi cetite și de mai mulți membri din familie.

Peste tot, biblioteca a fost foarte cetită, ceea ce se vede și de pe esteriorul cărților, care sunt foarte usate, unele din ele chiar rupte, așa că a trebuit să le dăm la reparat, ba vre-o 6 s'au și pierdut. Lucru ciudat, că „s'au pierdut“ tocmai din acele cărți, care erau mai mult cetite de popor, ca de exemplu „Legende istorice“ și 662 „Legende și balade“ de Bolintineanu; „Dumbrava roșă“, de Alexandri; „Cartea

Popoului“, de Reteganul; „Vieta și fabulele lui Esop“ etc. Paguba e de vre-o 2 fl. 50 cr., repararea cărților încă cam pe atîta.

De aci putem conchide, că decît în toate cele 30 de comune de pe teritoriul despărțământului nostru am avut de-a susțină câte o bibliotecă, ne-ar costa susținerea lor cam 150 fl. la an. În acest cas însă am avut câteva decî de mii de cetitori din sinul popoului și atunci de sigur nu ne-ar fi greu de-a suporta această cheltuie, chiar de ar fi de dece ori mai mare.

Atîta cu privire la „Biblioteca Nr. I.“ (Va urma.)

Judaismul în Ungaria.

— Convorbire c'un bărbat de stat român. —

Organul „partidei populare“ catolice („Alkotmány“) publică în numărul dela 26 Iunie o convorbire, ce a avut o colaborator al său din București cu unul dintre bărbai de stat ai României și fost ministru, despre stările din Ungaria și mai ales despre puterea cea mare la care a ajuns jidovimea în acest stat. Etă ce dise între altele, după „Alkotmány“, bărbatul de stat român:

Maghiarii se laudă cu cuceririle lor naționale; spectatorul neutral însă nu le vede niciîri. Și etă de ce: O parte foarte considerabilă a proprietății de pămînt este în mînă jidovescă, ba unii dintre prelații și aristocrații Ungariei, atît de mult își uită de datoria la patriotică, încît își arendeză proprietățile la Jidanî. Clasa mijlocie a populațiunii maghiare (nemesii) s'a pustiit, clasa țărănimei au nimicit o cămătăria, cărciumarii și vîndătorii de rachiu, 662 ceeace a mai rămas, geme sub sistemul neproporțional al dărilor. Industria a omorît o libera concurență a jidanului „svindli“.

Noi în România ne-am știut trage seama cu aceste împrejurări, și de aceea nici nu lăsam clasa proprietarilor și pe țaran să devină pradă a jidovimii, ci cu toate mijlocele posibile apărăm țera contra prepotenței jidovescă. Acesta este cauza pentru care noi nu suferim nici chiar cea mai neînsemnată influență a ei. Și la noi este liberalism, însă liberalism național român, care tot-deuna se va opune cu efect tenedențelor panjudaismului.

În Ungaria lucrul stă întors. Acolo în luptele constituționale numai aceia pot să ia parte, care suflă într'o trimbiță cu jidovimea. Din pricina acesta elementele conservative ale Ungariei au fost eschise, s'au cel mult ele sunt tolerate numai ca o neînsemnată minoritate; influența preoțiime catolice au decimat o, naționalitățile au fost lovite cu piciorul. Și pentru-ca acesta să dureze tot astfel și mai departe, au iscodit un astfel de sistem electoral, sub a cărui obstinațiă tendențioasă nici-odată nu se pôte manifesta adevărata opiniune publică.

Totul însă nu pot să-l calific alt-fel, decît ca cel mai infam absolutism al plutocrației jidovescă, care este acomodat numai pentru aceea, ca subjugînd cu desvîrșire poporele creștine ale Ungariei, ele să fiă aruncate în cea mai miseră și mai josnică sclăvie; și pentru-ca poporul să pôte fi accesibil pentru așa ceva, este desbrăcat prin toate mijlocele închipuite de moravurile sale creștine, e cumpărat cu bani puțin și cu amăgire, omorîndu-i ast-fel consciința de sine. Apoi pentru-ca poporul să fiă destul de timpit la așa ceva, este saturat cu rachiu, acest venin meștesugit. Astfel Ungaria ajunge la sôrtea Galitiiei, și amîndouă țerile acestea stau în pragul unei răscole a popoului. Cursul firesc al evenimentelor nu pôte fi împiedecat, decît pentru scurte perioade de timp.

Trebuie să mai amintesc plîngerea Maghiarilor înșiși, că abia decît au amici sinceri în întregă Europa. Cînd cine-va nu este iubit, acesta trebuie să-și aibă și cauza sa, și unde am puté căuta această cauză, decît nu în însușirile proprii? Maghiarii — cum amintisem — au dat cu piciorul naționalităților, le-au scos de pe toate terețele, ei pretind ca funcționarii cu nume

nemaghiare, să și-le abandoneze. Tote acestea sunt însușiri, care nu s'acomodate pentru a deștepta simpatii. Și în alte țeri se află familii cu nume străine, mai ales în Prusia, dîr pentru acesta nu-i trece prin minte nimînu să exercite presiune pe acest teren. Decît însă în Ungaria cine-va nu împărtășese dorințele șovinismului, acela este încercat cu acuză trădării de patrie. Niciîri în lume nu se face atîta svon cu acuză trădării de patrie, ca în Ungaria. Deja de mult poporele credincioșe creștine au fost scose din rîndul patrioților cinstiți; în Ungaria numai șoviniștii liberali și mai ales Jidanii și kossuth-iștii nu sunt trădători de patrie, cu toate că, decît raporturile de-acolo nu vor fi schimbate, mai curînd orî mai târziu aceștia vor nimici și ceea-ce a mai rămas.

Panjudaismul a smuls aproape cu totul țera din mînile creștinismului și de aceea se proclamă el ca deponitar al patriotismului; tot ceea-ce nu este pe placul acestui monstru, e aruncat și isgonit, ca trădare de patrie.

Partidele creștine din Ungaria se nu se temă de naționalități. Tote poporele slave, așa și Români, sunt popore fidele dinastiei și patriei, ele nu vor să se atingă de integritatea statutului ungar, ci din contră, tot-deuna o vor apăra. Panjudaismul însă e cauzat multe amărăciuni naționalităților, dîr prin echitate și legalitate totul se pôte repara.

Gróznic potop.

Balșa, 14 (26) Iunie 1898.

On. Redacție! Cu sufletul cernit și cu inima pătunsă de sfîșietore durere prind condeiul pentru a-Vă raporta pe scurt despre un potop gróznic, ce s'a revărsat în părțile noastre.

Vineri, în 12 (24) Iunie după amiază pe la 4 ore, s'a descărcat o mare furtună cu rupere de nor pe munții Poienii și ai Almașului-mare, care a făcut ca toate comunele de pe valea Geoagiului de jos (comit. Hunedorei) să devină teatrul unei catastrofe din cele mai gróznice.

Apa năvălind cu furie la vale, rupse și nimici tot ce află în cale-i. Fiorosul element, urlând și devastând, venia cu neînchipuită putere pe cîstele și delurile ținutului, și cînd ajunse la șes, valurile uriașe se estinseră, ca un ocean imens și cutremurător.

Tote comunele situate la șes au fost cu desvîrșire devastate. Nu vă pot descrie privescerea, ce se deschide înaintea ochilor noștri. Case, șuri, grajduri, tot, tot a fost nimicit și înecat de acest potop, ca și care nici bătrîni de 100 de ani n'au mai pomenit. Nenumărate vite: boi, vaci, oi, capre, porci etc. au fost înecate, ba ce e mai dureros și mai sfîșietor de inimă, chiar și bărbai, femei și copii, surprinși fiind de potopul înfiorător, și-au aflat mórtea în valuri.

Pagubele se urcă la sute de mii fl. Pe unde erau mai înainte case și grădini, ađi paseri cu ciocuri lungi pescuesc după brósce. Miseria e la culme, 662 ajutorul pentru cei nenorociți, indispensabil.

În mijlocul acestei grozave cercări, ce a cădut pe capul nenorociților loviți de sôrte, ei imploră mila lui Dumnezeu și a omenilor de bine.

N. T.

SCIRILE ȚILEI.

— 36 (28) Iunie v.

În memoria fericitului Andrei Șaguna s'a ținut ađi din partea școlilor române din loc o frumoasă festivitate școlară, adunându-se în sala cea mare a gimnaziului elevii tuturor școlilor, în frunte cu corpul profesoral și învățătoresc, protopopii și preoții din loc, precum și mulți preoți și învățători dela sate. Festivitatea a fost introdusă prin prea frumosul concert de Musicescu, executat cu minunat succes din partea corului mixt (de studenți și copii) de sub conducerea d-lui profesor de musică Timotei Popoviciu. Discursul festiv l'a ținut d-l profesor Ioan Popea, care cu mult efect și sentiment a vorbit despre caracterul feri-

citului arhieru. Vorbirea d-lui Popea, ca întotdeauna, a fost și acum cât se poate de succésă. Publicul l'a aplaudat sgomotos, ér d l protopop Ioan Petric în numele tinerimei i-a mulțămît în cuvinte bine simțite, predându-i și un frumos buchet de flori.

Comisiune ministerială în Brașov. Aflăm, că în urma cunoscutelor concluse, ce au fost aduse din partea sinodelor parohiale extra-ordinare ale bisericii S-lui Nicolae din Scheiș și a bisericii S-tei Adormiri din Cetate în cauza susținerii școlilor centrale române din loc, ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică a dispus trimiterea unei comisii de 7 persoane, care va avé să cerceteze, decât situațiunea financiară a bisericii S-lui Nicolae și starea școlilor stă în consonanță cu amintitele concluse ale sinodelor. Comisiunea, care constă din bărbați de școlă și funcționari înalți din ministeriul de finance, va sosi la Brașov încă mâne dimineță.

Vânătorii din Austria înaintea monarhului. Cu ocazia jubileului împăratului, vânătorii din totă Austria au prezentat omagiile lor acestuia la castelul Schönbrun. Archiducele Francisc Ferdinand era în capul vânătorilor în număr de aproape 4000, și toți purtau costumul de vânător. Archiducele a transmis împăratului omagiile vânătorilor și a-i oferit în numele societăților de vânătorie o ramură de aur, spre a o purta la pălăria sa de vânător. Împăratul a răspuns mulțimei într'un mod călduros și mișcat dîcînd, că omagiile vânătorilor au produs asupra lui efectul bucuriei pure din munți și păduri. Împăratul a făcut apoi o plimbare în timpul căreia a fost obiectul unor ovațiuni din partea vânătorilor, printre cari se aflau mai mulți archiduci și ducele de Cumberland, precum și din partea mulțimei, care se îngrămădisé în jurul castelului. — Cortegiul trăgătorilor organizat cu ocazia tirului jubileului, a fost splendid. Au participat aproape 1400 de trăgători din toate provinciile imperiului și din diferite țări ale Europei. Printre delegați erau și aceia ai societății de tir din Bucuresc. Mulțimea a aclamat mult pe trăgători.

Pesecutiuni pentru colorile naționale săsesci. În orașul săsesc *Bistrița* s'a întâmplat, că din incidentul visitei ce a făcut-o orașului Archiducele *Iosif*, câți-va notabili Sași au arborat la casele lor stindarde și draperii în colorii naționale săsesci vênătroșu. Căpitanul poliției de-acolo, sigur la ordin mai înalt, a tras în cercetare pe doi dintre Sașii din *Bistrița* pentru arborarea colorilor săsesci. O telegramă, ce-o primesce „*Kronstädter Zeitung*“ spune, că d-nii: *Kisch* privatier, și avocatul Dr. Carol *Lang* au fost pedepsiți, cel dintăit cu 250 fl. amendă, cel de al doilea cu 15 zile arest și 100 fl. amendă — sigur pentru-ca să se salveze „ideia de stat“.

Promotiuni. Din Clușii ni-se scrie, că Sâmbătă în 25 l. c. au fost promovați în aula Universității *patru tineri români* la gradul de doctori. Acești bravi tineri sunt: *Liviu Micșă* și *Simion Pop*, doctori în drept, *Valeriu Laslo* și *Iuliu Chitul*, doctori în medicină.

Maghiarisări de nume în masă. Funcționarii liniei ferate *Cașovia-Oderberg* au ținut să se facă imortali în cartea *négră* a celor-ce și-au lăpădat numele lor străbune; 227 dintre ei au adresat ministrului de interne o petiție comună pentru a li-se da voie să și maghiarizeze numele. Ei au cerut totodată și maghiarisarea numelor celor 513 copii ai lor, așa că Israilul unguresc s'a înmulțit dintr'odată cu 740 rătăciți renegați. Diarele din Peșta cântă imnuri de laudă „noilor Maghiari“, punându-i ca pildă celor ce vor să trecă în tabăra Mamonului.

Incendiu uriaș. Din *Nișni-Novgorod* se telegrafază, că în partea orașului situat pe țărmul drept al râului *Oka*, a izbucnit la 26 l. c. incendiu. Nu mai puțin, ca 10,000 de case au fost prefăcute în cenușe.

Complot în contra părechii imperiale rusesci. Am fost făcut amintire într'unul din

numerii trecuți despre complotul prin înveninare, ce s'a urdit contra părechii imperiale rusesci. După soirile strecurate în urmă, acest complot se plănuise în palatul contelui *Juvanov*, care dimpreună cu soția sa *Ilka* și a fost arestat. Arestați au mai fost capii atentatului: contele *Felder*, contele *Patrovich* împreună cu soția-sa, colonelul *Jervovsky* și mulți alții. Colonelul *Jervovsky* avea cauză indoită de a uri pe Țarul, căci acesta nu numai l'a lipsit de rangul de comandant, ci a mai trebuit să plătească visteriei ca despăgubire 800,000 ruble, bani pe care i-a câștigat pe cale necinstită. Adevărat, că pentru acesta ar fi trebuit deportat la Siberia, însă Țarul s'a mulțămît cu pretensiunea de a reînțorțe banii. Din investigația începută, ar apare, că contesa *Juvanov* a fost, care a sfătuit înveninarea; pentru executarea acestui plan, un bucătar a fost corupt cu 100,000 ruble, ca să pună venin în supă părechii imperiale. Acest bucătar este originar din Moscva, se numesce *Petru Schoner*, nume, care e de origine germană. Asupra nutrimentelor părechii imperiale rusesci însă nu grijesce numai bucătarul suprem, care de-altmîntrele este om forte fidel și de încredere, ci afară de el sunt împărțiți 3 camerieri, cari alternativ supraveghează. În urma acestă *Schoner* n'a putut ajunge nicî-odată la oie și cazane fără strictă controlă. Se vede însă totuși, că i-a succés a turna ceva venin în ciocolada din care Țarina ia totdeauna dejunul. Influența veninului l'a și simțit Țarina și de fapt ea s'a și bolnăvit. Așa-dér înveninarea nu s'a întemplat prin ceaiul, ci prin ciocoladă, spre care scop, după cum s'a constatat, a fost folosit *arsenic*. Complotul fu descoperit așa, că nevasta unui complotist a avut neprăvederea de a adresa o scrisore unui văr al ei, care este oficer în garda imperială. În scrisore se dicea: „De vor merge bine lucrurile, încurcînd *marele duce Vladimir are să fâ Țar*“. Scrisorea a ajuns în mâinile comandantului de regiment, care a făcut îndată raport despre această descoperire poliției din Petersburg. În urma acestă au urmat arestările.

Concert. Musica orășenescă va concerta mâne, Miercuri, în pavilionul casei de tir de sub Têmpa. Inceputul la 4½ ore. Intrarea 30 cr.

Răsboiul hispano-american.

Am dîs, că în Cuba s'au început formal luptele între Spanioli și Americani. Etă scirile din urmă despre aceste lupte:

Madrid, 25 Iunie. O depeșă oficială a generalului Blanco dice, că 300 de Americani au atacat pe Spanioli la Siboney și la Sevilla. Spanioli au pierdut trei morți și trei răniți.

Americanii au atacat apoi lagărul generalului Rubin, dér au fost respinși. Ei au pierdut munițiunile și efectele lor de îmbrăcăminte.

În fața lui *Aguadores* 25 de șalupe și 2 bastimente americane au canonat *Casilda*, cauzând pagube ușore.

— O depeșă oficială din *Santiago de Cuba* dice, că colóna generalului *Rinares*, care se află pe înălțimile ce domină *Sevilla*, a fost atacată de trupele americane susținute de nisce bande de rebeli; Americanii au fost respinși cu pierderi mari.

Washington, 26 Iunie. Generalul *Schaffter* telegrafază, că Americanii au gonit pe Spanioli din înălțimile, ce înconjură *Sevilla*. Spanioli s'au retras spre *Santiago de Cuba*.

Madrid, 26 Iunie. Generalul Blanco telegrafază din *Havana*, că în lupta angajată erî lângă *Santiago de Cuba*, Americanii au avut 12 morți și 50 răniți.

New-York, 26 Iunie. Diarele anunță, că în lupta dela 24 Iunie la *Jurangua*, cavaleria americană a cădut într'o cursă; mai întâiu s'a retras, dér în urmă s'a adunat din nou la apelul ofițerilor săi. Focul tunurilor corăbiilor americane a fost fără efect, pentru că distanța era prea mare.

Washington, 25 Iunie. Se anunță din sorginte bine informată, că îndată ce amiralul *Camara* va fi trecut canalul *Suez*,

corăbiile amiralului *Sampson* vor merge îndată în Spania pentru a bombardă porturile spaniole. Guvernul a cumpărat corăbiile-transport „*Mohawk*“, „*Mishigan*“ și „*Missisipi*“. Vaporul „*Harward*“ a plecat la *Santiago de Cuba* cu 2,000,000 de cartușe.

Madrid, 26 Iunie. Guvernul a luat măsuri urgente în urma scirilor, cari dic, că nisce corăbii americane vor veni în Spania. S'au stins farurile cător-va porturi, s'au pus torpile și s'au montat baterii noi. Expedierea telegramelor în Cuba este interzisă.

Madrid, 25 Iunie. Se anunță sub toate rezervele „Agenției *Fabra*“, că „Correspondenția“ anunță, că puțin câte puțin se răspândesce soirea, că ar fi început negociări de pace. „Correspondenția“ adaugă, că condițiunile impuse de Statele-Unite ar fi următoarele: Cesionarea lui *Porto Rico* ca indemnitate de rășbel, independența Cubei sub protectoratul american, o stațiune navală în *Filipine* și un deposit de cărbuni la *Canare*.

Sagasta a declarat, că scirile despre pace sunt neîntemiate. Încă n'a venit momentul a trata pacea.

Când amiralul *Cervera* a sosit la *Santiago de Cuba*, Americanii au adunat escadrelle lui *Sampson* și a lui *Schley* la un loc și au creșut, că le va fi ușor să derime prin ajutorul tunurilor lor mari și nenumerose întăririle uitate și neglijate ce apăra acea baie. Ei și-au făcut însă socotela fără *Cervera*, care se dovedesce a fi tot atât de bun apărător de întărire, precum este un bun marinar și escelent strategian. Escadrelle americane intrunite au încercat în zadar să aducă la tăcere bateriile dela *Castelul del Morro* și dela *La Socapa*; prin energia lui *Cervera* ruinele de altădată au devenit cetățui ireșistibile îndestrate cu puternice tunuri servite de artiștii escelenți.

Fiind-că atacurile cu artileria asupra fortificațiunilor au fost zadarnice și intrarea e închisă prin torpile, ér *Cervera* nu voesce să iasă din baia dela *Santiago* pentru a da o luptă navală pe largul mării, consiliul de rășboi american s'a vădut silit, ca să transporte definitiv teatrul de rășboi dela nordul insulei Cuba spre sudul acestei insule, și să cerce a cuprinde *Santiago de Cuba* pe uscat.

E încontesebil, că le vine mai greu Americanilor, ca să îngrijască de trupele lor la sudul insulei, decât le ar fi fost la nord în apropierea de *Key-West*. Vasele lor de rășboi vor fi silit să blocheze intrarea în baia dela *Santiago*, și să se afe în apropiere de locul pe unde au debarcat trupele lor, ca să serve necurmat de escortă pentru vasele de transport cari pe de o parte vor trebui să stea gata de a primi trupele americane la o eventuală înfrângere și aruncate în mare, ér pe de alta să circule între *Key-West* și *Jurgaua* séu *Baquiri*, prin canalul *Yu-Katan*.

Cu chipul acesta teatrul rășboiului este transferat cu totul la sudul insulei. Dacă eventual o escadră spaniolă ar veni la nord — lucru care nu e cu totul exclus, din momentul ce s'a dovedit, că în baia dela *Santiago* n'a intrat totă flota spaniolă, un consiliul de rășboi din *Madrid* a găsit pe cale să trimită o escadră la *Filipine* — atunci s'orta rășboiului va lua cu totul altă față. Atunci lupta decisivă nu se va da la sud, ci tot la nordul insulei Cuba.

Dat fiind, că față de 31,000 Spanioli se găse-c 21,600—26,000 Americani și Cubanii, lucrurile nu vor merge așa de repede.

Dacă decî rezistența lui *Santiago* e asigurată, și dacă o escadră spaniolă e pe drum spre *Havana*, atunci florea armatei americane va fi percută și baza de operațiune a Americanilor serios amenințată. Până acum din tot rășboiul în jurul Cubei, Americanii s'au ales cu împrăștierea forțelor lor navale, cu imobilizarea lor pe o întindere mare și cu o desmembrare a puterii lor armate, fără a se vedé vre-un succés apreciable.

SCRIRI ULTIME.

Viena, 27 Iunie. Clubul Cehilor a ales pe cei mai radicali naționaliști ca membri ai conferenței cehogermane proiectată de contele *Thun*. Contele *Thun* își continuă încercările de împăcare a partidelor.

Cracovia, 27 Iunie. În *Nova-Sandec* turburările antisemite s'au repartat. Locțiitorul conte *Pininski* a plecat acolo.

Paris, 27 Iunie. Cabinetul e în ajun de a-se constitui sub presidenția lui *Brisson*. *Bourgeois*, *Peytral*, *Sarrien*, *Cavaignac*, *Locroy* și *De La Casse* au promis lui *Brisson* tot springinul.

Cracovia, 27 Iunie. Statua lui *Mickiewicz* a fost desvilită ađi cu mare festivitate în prezența unei mulțimi de mai multe mii. Din incidentul acesta s'au făcut mari manifestațiuni pentru o alianță solidară polono-cehă.

Madrid, 27 Iunie. Guvernul spaniol nu voesce a primi intervenția puterilor, până când nu se va fi dat o luptă decisivă.

DIVERSE.

Vara din ăst-an. După datele calendaristice, vara s'a început deja în 21 Iunie; — însă de rândul acesta numai pe hârtie. S'a întemplat adecă numai zilele acestea, că nu numai a trebuit să purtăm cu noi corturi (plouare), ci chiar vestminte mai gróse. Dér să nu ne intristăm asupra verii. Contele *Ledochowski*, meteorolog, ne spune într'o mică broșură, că finea lui Iunie se va schimba, în loc de răcélă și ploii vom avé timp frumos cald. Tot asemenea profesce contele și pentru Iulie și August, cu deosebirea însă, că dela 23 Iulie și până la începutul lui August timpul va fi ploios. Dér să vedem ce dice *Falb*? El ne spune, că săptămânile viitoare vom avé atâtea zile critice, încât Dómne pășesce. Așa d. e. 3 Iulie va fi și critică de primul rang, ea va aduce asupra capului nostru o vreme forte rea. Însă nicî ale lui *Falb* nu sunt toate sfinte. Noi să-i credem mai bucuros lui *Ledobowski*, decât e să ne bucurăm și de puținele zile frumoșe, ce ni-le provestese el.

Literatură.

În editura Tipografiei „*Aurora*“ A. *Todoan* din *Gherla* a apărut: **Indreptar teoretic și practic pentru învățămîntul intuitiv în folosul elevilor preparandiali, a învățătorilor și a altor ómenî de școlă, de V. Gr. Borgovanu**, profesor de pedagogiă la școlă normală de institutori în Bucuresc. *Edițiunea III*. Prețul 1 fl. 20 cr. (Cu posta 1 fl. 30 cr.) Se poate procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Din cartea d lui *Aventie Severu*, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată „Rășpuns la cartea *négră*“, cu un bogat adaus despre arderea *Aindului*, se mai pot căpeta esemplare la d-l autor, precum și la Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, pentru prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Mator.**

Medic român în *Karlsbad*.

Medic universal

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univ. imp. reg. din *Viena* (clinica D-lui consilier de curte Prof. *Neusser*). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din *Viena*. Protector: *Majestatea Sa împăratul* etc etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octomvre dela órele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în *Mühlbadgasse* casa „*Schwarzes Ross*“ 25.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Iunie 1898.

Table with financial data including Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Nr. 1780.-1898.

Concurs.

In spitalul orasenesc din loc este de ocupat postul de ingrijitor al casei (portier). Ingrijitorul are plat. anuală de 300 fl. v. a., îmbrăcăminte oficială, 16 metri lemne de ars, cuartir liber în spital și drept de pensiuine.

Concurenții la acest post au să documenteze purtare morală bună, să aibă etatea dela 24 până la 40 ani, se cere cunoștința celor trei limbi ale patriei și ce școală au absolvat. Petiția scrisă cu mâna proprie, împreună cu testimoniu de botez, de moralitate și de școală, este a se preda până în 12 Iulie a. c. Domnului senator magist. Alfred Schnell, președintele comisiei adm a spitalului.

Brașov, 27 Iunie 1898.

1-2 290. Comisia adm. a spitalului.

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Iunie 1898.

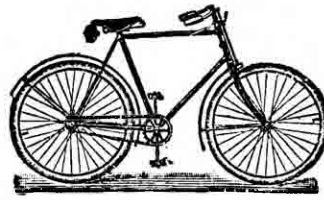
Table with market prices for various goods like Banenota rom. Cump., Argint român. Cump., etc.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

ADOLF TRNYAK

Deposit de mașini de cusut și biciclete

Brașov, Strada Porții Nr. 50.

Atelier propriu pentru reparaturi.

Representant general al renumitei fabrici de prima clasă de armă Steya pentru biciclete Hellas. Marcă englesă. - Marfă reală. - Prețuri ieftine.

2382-10

AVIS!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînnoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiescă a arăta în deosebii, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiescă a scrie adresa amurrit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1898.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta - Predeal, Copșa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș, etc.), train types, and departure/arrival times.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. - Numerii încadrați cu linii mai negre însemnăză orele de nopțe. - Semnul $\leftarrow\rightarrow$ arată cu capul direcția, înătrău merge trenul.